

Izhaja vsakih štirinajst dni vsak drugi torek in stane po pošti ali na dom pošiljan za celo leto

80 kr.

Za tuje drž. več poštne stroški.

„Soča“

z „Gosp. Listom“ in „Primorcem“ stane na leto 5 gld. 20 kr.

PRIMOREC

Oglasi se plačujejo za tristo peti vrsto: enkrat 8, dvakrat 7 in trikrat 6 kr., večkrat po pogodbi. Vsa plačila vrše se naprej.

Posamične številke po 3 kr.

Uredništvo in upravnništvo je v Gosposki ulici št. 9.

Rokopisi se ne vračajo.

Izdajatelj in odgovorni urednik A. Gabršček. — Tiska „Goriška tiskarna“ A. Gabršček (odgovoren Josip Krmpotić).

Goriške novice.

*** Ali je Gorica res — Italia irredenta!** — V zadnji številki „Naše Sloge“ piše nekdo, da je obiskal Nugentov grad (grad hrvaških Frankopanov) na Trsatu pri Reki. Ker se navadno vsakdo vpiše v spominsko knjigo, je storil to tudi dopisnik. Obrnil je slučajno stranice nazaj, na kateri je našel ta-le dva podpisa: „Luigi Uccelli, studente da Gorizia (Italia irredenta)“ in „Nicola Rubando, studente da Portomaurizio (Italia)“. — In še je ljudij, ki nam dajo rog za svečo ter razglasajo v svet, da ni irredente na Primorskem. H koncu pristavlja „N. Sl.“: „In cosi facile modo, o Voi Nicolò Rubando e Vossignore Luigi Uccelli, non si rubano gli uccelli di Gorizia per la valorosa Italia!“

*** Ponočno prepevanje po ulici in gostilnah** je prepovedalo goriško redarstvo. Znano nam je, da so bili klicani na redarstvo nekateri Slovenci, ker so potihoma peli pri Čošu pred nekaterimi dnevi. V nedeljo zvečer okoli 11. ure pa so tulili „pri jelenu“ baje znano pesem „Nella patria de Favetti“. Peli so jo možki, ženske in otroci — torej vsi so izzivali. — Radovedni smo torej, ako slavno redarstvo vsaj posvari tudi te gospode izzivače, kakor je posvarilo one, kateri so peli pri Čošu. Enako pravo za vse — drugega ne želimo!

*** Kdo izziva v Gorici?** — Naši vročekrvni sodeželani so v svoji sovražni strasti do Slovencev tako zaslepljeni, da ne vidijo pri goriških Slovencih drug ga nego samo in vedno le izzivanje Italijanov. Ako kateri naš razumnik po ulici hoče čita slovenski časnik, ali govori dva skupaj, se mu v obraz smejejo ob prodajalnicah vrata postavljeni trgovski pomočniki, razposajeni pred durmi prodajalnic in da ovirajo hojo drugemu občinstvu. Največ takih je v Raštelu, kjer stražijo, da dobijo v past kakega Slovenca bodisi da kaj kupi ali da se mu posmehavajo. Ti ljudje so največ slovenskega rodu in so tako zagrizeni, da so hujši od pravih Italijanov. Opozarjamo še enkrat naše občinstvo, naj strogo pazi na to, da bo spoštovano od onih, ki živijo le od slovenskih žuljev. Vsako razžaljenje, podprto z dokazi, naj se nam priznani.

*** Še za neumne nas ima!** — V zadnji „Soči“ smo se spomnili v blagi obliki g. Moseta radi njegovega postopanja proti g. Severju. Pred štacuno na ulici si je dal tolmačiti vsebino naše opazke, in pri ti priliki se je tolažil z nadejo, da tega ne bo čital nikdo onih Slovencev, ki pušcajo pri njem svoje groše. Da bo zadovoljniji z našo reklamo, mu poročamo v „Primorcu“, da „Soča“ citajo zavedni Slovenci, ki bodo uporabljali ves svoj upliv, da se da žaljenemu narodnemu čutu primerno zadoščenje, ter da se tiska „Soča“ trikrat več nego njegovega ljubljence „Corriera“, „Primorec“ pa ima toliko naročnikov, kolikor jih nima niti jih za petdeset let ne bo imel nijeden laški list na Goriškem!

*** Občinske naklade.** — Naša tiskarna ima v zalogi tiskane knjižice „Iz kaz o vplačevanju občinskih naklad“. Vsaka knjižica obsega prostor za 15 let. Take knjižice so prepotrebne občinarjem, radi tega bi si jih morala omisliti vsa županstva, katera opozarjamo na to. (Nekatera županstva so jih že doslej naročala, zato smo jih tiskali tudi za zalogo).

*** Požar.** — Danes osem dni je nastal ogenj v podstrešju hiše št. 1 v kapucinski ulici za dež. V II. nadstropju stanujoči rodbini Bolter je zgorelo perilo, obleka in pohištvo nad 200 gld. vrednosti. Ni bilo nič zavarovanega. Rodbini Batistig v I. nadstropju je naredil škode nad 300 gld. Zavarovana je bila pri tržaški zavarovalni družbi. Tudi v prilliju je naredil škode rodbini Mertak. Bila je tudi zavarovana. Najhujše je oskodovala rodbina Bolter, ki je prišla ob vse. Ogenj je nastal vsled tega, ker so se vnele saje. Ognjegasci so sicer prišli kmalu na pogorišče in se trudili omejiti ogenj, a zmanjkalo jim je vode. Kaj bi naredili brez vode, da je razsajal vihar?

*** Lepi tovariši res!** — Sobotni „Corriere“ je povedal, da je trgovec Mose v Raštelu — odpustil iz službe g. Severja, ker mu je poslalo nekako pretilno pismo 40 trgovskih pomočnikov, ki so zahtevali, da ga mora odpustiti. In gosp. Mose je to storil ukljub temu, da so ga Slovenci postavili na noge. Še več, odpustil ga je, ne da mu je plačal postavno določeno odpravnino, da se mora g. Sever tožariti z njim, ako želi priti do onega, kar mu tiče. Kar je navada v drugih mestih, da svojemu tovarišu priskrbujejo delo, oziroma ga podpirajo gmotno, to ne velja za goriške trgovske pomočnike, ki so nasprotno prisilili gospodarja, da je vrغل na ulico mladeniča, — njihovega tovariša — ker je Slovenec in ker se ni dal sramovati od poturije. Ta škodoželjna plemenitost jih kaže v pravi luči!

*** Vinarsko društvo v Tomaju** je imelo 16. t. m. popoldne svoj redni občni zbor pod predsedništvom velezaslužnega gosp. dekana U. Golmayerja. Na shod sta došla tudi g. okrajni glavar sežanski grof Schaffgotsch in pa g. obrtni nadzornik Oskar Polley. Po zborovanju se je razvila prekrasna zabava v velikih prostorih g. A. Črneti, — kamor so morali zbežati zborovalci pred ploho, ki se je bila usula proti 6. uri. Na željo Tomajcev je došlo tjakaj nekaj tržaških pevkinj, pevec in tamburašev, in le-ti so kaj lepo povelicevali ta lepi sestanek naprednih vinogradnikov kraških. Razume se ob sebi, da je bilo čuti celo vrsto navdušenih govorov, iz kojih je zvenelo veselje, da so tržaški Slovenci stopili v ozjo dotiko s Tomajci. Domačini so zatrjevali tržaškemu gostom tudi v zasebnem pogovoru, da utis tega svobodnega sestanka ostane neizbrisljiv vsemu prebivalstvu. Povdarjamo, da so Tržačani našli v Tomaju, česar se rodoljubno srce še posebno veseli v današnjih dneh: navdušenje za napredek, in v tem navdušenju nekaljeno slogo med posvetnjaki in duhovščino.

*** Iz Mirna:** — V nedeljo se je vršila veselica na našem šolskem vrtu po vsporedu, kakor ga je prinesla „Soča“, in povrh je razpravljala socialno vprašanje č. g. Rojic, vikarij iz Bilj. Ljudstva je bilo obilo, a ker je prišlo le k zabavi, jelo je godrnjati in je kazalo svojo nevoljo radi predolgega razpravljanja. Gospod vikar je jenjal govor še-le tedaj, ko je nekdo glasno zavpil: „Gospod jenjajte, bodež!“. To je pomagalo, in gospod vikar je kmalu pretrgal razpravo. Veselica se je drugače dobro obnesla. Bilo je tudi precej gostov iz Gorice in iz sosesčine.

*** Poučni shodi.** — Iz srede „Sloginih“ odbornikov se je sprožila misel, naj bi se priredilo tudi letos nekaj poučnih in političnih shodov na deželi. Odbor „Sloge“ se bo razgovarjal o tem v četrtek. Najbrže bodo shodi: v goriški okolici, v Vipavski dolini, v Brdih, na Krasu, v Tolminu in pri Sv. Luciji (na en dan) in v Boleu. — Prav! Le na delo!

*** Zopet napredek.** — Konsorcij 10 rodoljubov je kupil v sredi Gorice veliko hišo z dvoriščem in vrtom; tu se priredé prostori za različne narodne potrebe, zlasti za posojilnico, za razne šole in za „Sokola“. Vsi stroški bodo znašali okoli 50.000 gld. — Ali bo narod konsorciju kaj pomagal pri tem znamenitem delu? Upamo, da bo! Več v „Soči“.

*** Otroški vrteci** v Gorici ter v Pevmi in Ločniku so pričeli danes. V Podgori vlada škrlatica, zato sta odložena sola in vrtec za 14 dni. — Stariši naj pridno vpisujejo svoje otročice v šolske vrte. Vsak otrok od 3.—6. leta bodi vpisan v otroški vrt! Rodoljubi, pozor!

*** Dvojna mera.** — Gospod Mose je odpustil iz službe Slovence, ker je bil ovažen, da je baje razžalil Italijane. Znano je, da so edino le Slovenci Mosetovi odjemniki; ne Furlani, še manj pa pravi Italijani mu ne dajo deset let toliko zaslužiti, kolikor Slovenci le v četr let. Radi tega bi bila njegova dolžnost, da bi prej premislil, kaj dela — ako želi imeti tudi zanaprej podporo Slovencev. S svojim postopkom je pa pokazal, da je tudi on nasprotnik Slovencev — čeprav rojen nekje na Vipavskem — ker ni odpustil iz službe tudi onega svojega mladeniča, ki je večkrat v štacuni žalil Slovence s psovko „sciavi“. Znano nam je tudi njegovo ime; pridemo z njim na dan, ko si priskrbimo vse potrebne podatke. Slovenci v goriški okolici in drugod, kamor zahaja na semenj gospod Mose, naj si zapomnijo to dvojno mero!

*** Naše ceste.** — Namestništvo je že izdelalo podrobni načrt ceste iz Kostanjevice čez Lig do pod sv. Jakoba in ga izročilo ministerstvu v potrjenje. — Drugo leto se bo nadaljevalo čez Vrtoče in Kabališče do vrhovske ceste. — S tem je zagotovljena zveza z najbolj zapuščenimi kraji med Idrijo in Sočo na Kanalskem.

Namestništvo se je vendarle odločilo za resno izvršitev že davno sklenjene preložitve ceste med Kobaridom in Trnovem in sicer posebno z ozirom na to, da se omogoči razdelitev občinskih zemljišč.

*** Iz Dornberga:** Veselica ženske podružnice družbe sv. Cirila in Metoda, ki se je vršila 23. pr. m., je izpadla sijajno ukljub slabemu vremenu. Zjutraj je bila sv. maša s procesijo in blagoslovom cerkvene zastave, katero je podarila cerkvi ista podružnica. Zastava je izdelana krasno. Na eni strani je slika sv. Marije lourdske, na drugi pa slovanskih blavestnikov sv. Cirila in Metoda. Lepo propoved je imel preč. g. župnik Juvancič. Naglašal je plemeniti namen družbe sv. Cirila in Metoda in njenih podružnic ter zahvalil za lepi dar družbenice in odbornice, posebno pa neutrudljivo gospo Bizjakovo kot predsednico dornberške podružnice. Preč. gosp. župnik nam je segal do srca s svojo propovedjo. Bog ga živi! — Ukljub dežju, ki je trajal do 4. ure in se je potem zjasnilo, se je nabralo toliko občinstva, da se je mogla

vršiti veselica. Došlo je mnogo občinstva iz Rihemberga in Prvačine. Dvorišče, kjer se je vršila veselica, je bilo polno. Nastopil je novi tamburaški zbor, katerega je izvežbal g. učitelj Golja. Udarjal je izborno. Na citre je igrala gospodična Bizjakova. Gospodična Rožica Bizjakova je deklamovala popolnoma dobro in izvršila svojo nalogo častno. Hvale vredno je izvršila svojo nalogo tudi gospodična Amalija Jelšek. Vsa veselica ostane v spominu udeležnikom. — Todi gmotni uspeh bo dober. (Pričakujemo obljubljeni dopis za „Soča“. Ur.) — Dne 26. pr. m. so priredili dornberški tamburaši skupen izlet v Ajdovščino, kjer so se prav dobro imeli, a poleg tega niso pozabili narodne svoje dolžnosti, kajti zložili so za „Slogine“ zavode 9 gld. Bog živi darovalce!

* **Kozjereja.** — Vsled večletnih prošelj planinskih občin je namestništvo ukrenilo, naj se določijo taki kraji, ki niso sposobni za gozd, da se bodo smele pasti koze na njih. Občine naj torej zdaj same pazijo na to, kateri kraji se odločijo v ta namen, ker od tega je zavisen obstanek kozjereje.

Pri tej priliki opozarjamo, da zdaj posluje deželna komisija za pregledovanje davčnega katastra. Njej naj se naznanijo one parcele, katere so bile vpisane doslej kot gozd, ki so pa v resnici le pašniki ali celó goličave. Take pritožbe naj se pošiljajo članu komisije g. deželnemu poslancu Ivanu Lapanja.

* **Konja sta ukradena** 28. pr. m. po noči posestniku Jakob Mraku iz Vojskega pri Logatcu. Njegov hlapec Janez Groselj ju išče po Goriskem. Eden konj je rdeč z belo pego na zadnji levi nogi za kopitom, druga je kobila kostanjevočrnkasta. — Opozarjamo one, katerim bi bila ponujena, da ju ne kupijo.

* **Redek slučaj.** — Iz Podgore nam poročajo: „V naši obč. smo obhajali 25-letnico županovanja našega vrlega župana g. Antona Klančiča. — Zbralo se je domače staršinstvo in drugi občinarji. — Gosp. Kocijančič je v lepem govoru naglašal redki slučaj, da naš g. župan je bil ves 25 let vedno enoglasno izvoljen; županoval je vedno v popolno zadovoljnost občinarjev. Na ta govor so vsi zbrani zaklicali g. županu oduševljeni „živio“. Godba je zagodla „Naprej“, a pevci so prej in poslej peli izbrane narodne pesmi. — Županu je primerno napil č. g. kurat Golob. — Zbrana družba je naposled zaklicala trikratni živio presv. cesarju in godba je zasvirala ces. pesem“.

* **Še drugi hoté ubežati.** — Povedali smo, da kaplan Dermastja bi rad šel na Ljubušnje, še predno je ustanovil in organizoval konsumno društvo in zadrugo mizarjev v Solkanu ter preskrbel „magari 100.000 gld.“, ako bi jih bilo potreba, kakor se je pohvalil pod Mozetičevimi murvami. — Na to je iznašel „P. L.“, da se je naš urednik izjavil, češ, da mu kaže v Gorici vse popustiti in iti v Kobarid ali v Bolc. Resnica je le toliko, da urednik lahko gre v K. ali v B., ali prav radi narodnega položaja na Goriskem to — ne kaže.

Dostavljamo še, da hoče uteči tudi šempeterski kaplan Knaus k Lazaristom in dr. Mahnič v Ljubljano! — Bog daj!

* **Pozor — Prošnja!** — Naprošeni, priobčujemo: Ker se zaporedoma vrstijo slučajji, da se odvrčajo od mene ljudje, ko se kočejo pri meni fotografirati, z nesramnimi lažmi, da imam na Travniku le razložbo slik, a da se vršijo povzeta le v Vrtni ulici ali na Korzu, hoté mi s tem odvesti ljudi ter poslati jih k kakemu drugemu fotografu, kar se je vedoma že večkrat, nevedoma pa Bog več kolikokrat pripetilo, usojam se zavedne sorojake na deželi preuljudno prositi, da bi blagovolili v svojih krogih na ta nesramni čin opozoriti ter opominjati, naj bi v enakih slučajjih ne povpraševali po meni v štacunah, ker gotovo jim naši „dobri“ prijatelji ne povejo za me, ampak pošljejo jih kam drugam. Atelier se prav lahko najde, ker je blizu škofije na Travniku št. 11 in sem edini fotograf na tem trgu. V enem tednu so mi odvrnili k drugim fotografom sledeče: g. Marjijo Paušler iz Sv. Križa na Vipavskem,

neko dekle z dvema otročičema iz Prvačine, deklico gospe Sillich iz Raštelja, prej gospoda Albin Gruntarja iz Prešerjev pri Šinariji. Za te vem, koliko pa so jih odvrnili, da jaz ne vem?! — V tem oziru se imam zahvaliti nekaj Antonio Lüttmann-u, trgovcu z jestvinami v Raštelu.

V vsem spoštovanjem

Anton Jerkič,
fotograf zraven škofije.

Preč. gosp. dr. Anton Gregorčič je povrnil iz Kamnika. Toliko na znanje onim, ki so nas popraševali, kdaj se vrne.

† **Franc Leban.** — Pišejo nam iz Črnič 27. avgusta: — Danes ob 5. uri popoldne smo izročili materi zemlji truplo uzornega domoljuba, pravega narodnjaka in dolgoletnega bivšega župana naše občine, gospoda Franceta Leban. Njegove zasluge za širno našo domovino in za našo občino sploh popisovati bi bilo dolgotrajno delo, in zdi se nam to nepotrebno, ker gotovo so obče znane bralcem „Primorca“. N. p. v m.!

Enakopravnost na poštah. — Čitateljem v ravnanje naznanjamo, da c. kr. poštni uradi imajo nalog, vršiti skrajno možno enakopravnost. Vsi potrdilni listi (recepisi) morajo biti slovenski, ako je tak naslov na pismu ali nakaznici. — Tudi slovenske brzgojavke morajo biti napisane na slovenski tiskanic. — Od našega občinstva je zdaj zavisno, ali se bodo točno vršile te naredbe ali ne.

Kraške volilne spletke. — V Trstu je bila razprava pred tamošnjim sodiščem proti 36 osebam iz komenske občine, katere so bile obtožene, da so deloma skušale kupiti glasove volilcev, da bi glasovali pri zadnjih obč. volitvah za stranko dosedanjega župana Josipa Kovačiča. — dobro znanega izza poslednjih deželnozborskih volitev — deloma, ker so res prodali svoje glasove. Mej obtoženci je bil tudi sam komenski župan, g. Jos. Kovačič. Razprava je bila zelo zanimiva in je trajala dva dni. Konečni uspeh je bil, da sta bila obsojena dva vsak na mesec dnij zapora (tudi župan Kovačič je vmes), trije po tri tedne, dva po dva tedna, pet po teden, eden pa pet dnij. Torej vseh skup 14 obsojenih. Ostali so bili oproščeni.

Nesreča pri vojaških vajah. — V soboto je bil pri Krškem ob Savi hud vihar. Vojak Vincenc Pipan iz Sute na Krasu se je skril v neki senik kneza Auersperga. Ali vihar je senik porušil in ubogi Pipan je našel pod ruševinami žalostno smrt. Pokopali so ga v ponedeljek.

La direttissima, t. j. zveza furlanske železnice z italijansko, ki drži v Benetke, je dognana reč. Videmska „Patria del Friuli“ poroča, da na laški strani se že pripravljajo, da dogradé železnico do meje. — Ko bo dograjena ta železnica, potem pojde ves promet na Benetke po tej železnici in ne več mimo Gorice.

Nasprotniki nas učé. — Po Furlaniji snujejo županske shode, o katerih smo že večkrat govorili. — Enako bi bilo treba na slovenski strani. Slovenski župani in podžupani bi imeli na takih shodih izborna šola; shodi bi koristili ne le zborovalcem, marveč tudi gospodarskim in narodnim interesom slovenskega dela naše dežele. Nekaj se je že govorilo o takih shodih a je vse zopet zaspalo.

Naše ceste. — Pod Predelom pridno delajo novo cesto; enako v Trento. — Tudi od Kanala proti tolminski meji bi jo pridneje delali, ako bi nakazala vlada in deželni odbor dovoljeni denar. — Na Tolminskem se pridno gradé tudi druge ceste. — Dne 20. sept. pa bo v Tolminu dražba za pravo državne ceste v Rodežu pod Desklami; kliena cena je gold. 12.563.54. — Klanci nad Kobaridom se nadalje merijo; prihodnje leto bo najbrže že dovoljen prvi večji znesek tudi za ta del državne ceste.

Razpisan štipendij. — Početkom šolskega leta 1896/97. oddati je državni štipendij v znesku 210 gld. na leto kojemu ubožnemu in marljivemu dijaku iz Istre ali Gorisko-Gradišanske, obiskujočemu dunajsko visoko šolo za obdelovanje zemlje. Prednost

imajo oni, ki obiskujejo poljedelski oddelek akademije. Prošnje je uložiti do 20. oktobra t. l. c. kr. namestništvu v Trstu.

Umrli je 18. t. m. v Ročinju čast. g. Andrej Vuga, tamošnji vikarij v 59. letu. Pogreb je bil včeraj. Blag mu spomin!

Naznanilo. — Vpisovanje gojenk v c. kr. izobraževališče za učiteljice in s tem združeno deško vadnico za šolsko leto 1896-97. se prične 15. septembra. a) Tega dne pridejo z očetom ali materjo ali pa namestnikom od 9-12. ure vse one učenke, ki so že do sedaj hodile v kateri razred te vadnice, se oglasijo pri ravnateljstvu in izročé zadnje šolsko spričevalo. Vsaka učenka, ki se tega dne ne oglasi, smatra se, da je izstopila iz te šole; b) Učenke za I. razred vadnice se bodo vpisovale tudi 15. septembra od 9-12. ure popoldne. Te pridejo tudi s starši, se oglasijo pri ravnateljstvu, in prinesejo seboj krstni ali rojstni list in spričevalo cepljenja koz. V druge razrede, to je v II., III., IV. ali V. se letos nove učenke ne sprejmejo: c) Tiste gojenke, ki so že lani hodile v kateri tečaj tega izobraževališča, se oglasijo pri ravnateljstvu 16. septembra od 9-12. ure in izročé svoje zadnje šolsko spričevalo: one, ki se tega dne ne oglasijo, se smatrajo, da so zapustile ta zavod; d) Gojenke, ki želé biti sprejete na novo v I. ali kakšen višji tečaj izobraževališča, se vpisujejo 16. septembra od 3-5. popoldne; seboj prinesejo: krstni ali rojstni list, zadnje šolsko spričevalo in spričevalo uradnega zdravnika, da je popolnoma zdrava. Ponavljavne preskušnje začné se 17., sprejemne preskušnje 18. septembra ob 8 uri. Redno podučevanje na vadnici začne 18. septembra ob 8. uri zjutraj, na izobraževališču pa precej, ko končajo sprejemne preskušnje; e) Vpisovanje v deško vadnico se prične dosedanjih učencev in onih za I. razred obeh oddelkov 15., 16. 17. septembra od 9. do 12. ure zjutraj. Vpisovanje in sprejem tistih učencev, ki prestopijo z družih šol, bode 18. septembra od 8. do 12. predpoldne. Vsi učenci pridejo z očetom ali materjo ali pa namestnikom; oni, ki ustopijo vnovič, prinesejo naj seboj krstni ali rojstni list in spričevalo cepljenja koz.

Ostala Slovenija.

* **Politično društvo „Edinost“** v Trstu je imelo v nedeljo od 9. predp. do 1. pop. občni zbor kot nadaljevanje onega, ki je bil razpuščen. — Razpust je bil izvrstna reklama za ta zbor, kajti udeležilo se ga je nad 500 oseb ne le iz Trsta in okolice, ampak tudi iz Istre in trije gospodje iz Gorice. Slovenci in Hrvatje so bili tu združeni v bratski slogi za skupne težnje. — Obsirniše poročilo priobčimo v „Soči“. Tu le omenimo, da govor dr. Laginje je napravil velikanski utis. Govorili so še dr. Vitezič, vitez Nabergoj, dr. Trinajstić iz Pazina, dr. Pretner iz Trsta, posestnik Martin Pečar iz Gropade, prof. Spinčič in še drugi. Vsi so slikali neznosen položaj Slovencev in Hrvatov v Trstu in v Istri ter v občé na Primorskem. Sedanji vladni sistem je moral slišati britkih, resničnih očitaj. Vseskozi pa je prevladovalo mišljenje: dovolj smo opozarjali vlado na krivice, ki se nam godé, a brez uspeha; odslej opozarjamo narod, naj si pomaga sam! In to je tudi prav! Ako si ne bomo pomagali sami, ne pričakujmo pomoči od nikoder!

Ta zbor je velikega pomena za odnosaje na Primorskem. Visoki krogi naj le ostanejo še nadalje slepi in gluhi za vse naše opravičene zahteve, a nosili bodo tudi vse slabe posledice svoje slepote. (Več v „Soči“).

* **Veteransko društvo v „Trstu“** — je povsem izključilo slovenščino iz društva, dasi je prav veliko Slovencev pri društvu; v vodstvu je baje tudi neki Nabrežinec, ki pomaga slovenščino zaničevati. — Ako je tako, tedaj je narodna dolžnost slehernega Slovenca, da izstopi iz takega društva, toliko bolj, ker veter. društvo v Trstu je le stroj, ki od časa do časa umetno vzdržuje stari nimbus te „città fedelissima“. — Opozarjamo na te okolnosti zlasti narodne Nabrežince.

Parnik «Bohemia» spustili so 25. t. v morje. Slovesnost bila je takorekoč «domača» slavnost Lloydova, kajti ni bilo ne slovesnega krsta, ne govorov, ne drugega o takih slučajih običajnega oficijelnega aparata. Parnik je 115,8 m. dolg, največa širina mu je 13,75 m., visokost 9,27 m. vsebina 7650 tonelat. V oddelku za potnike je prostora I. razredu za 80, v II. za 40 oseb. Ta oddelek je urejen jako elegantno. Ves parnik ima 380 električnih svetilk. Za vodstvo in postrežbo parnika je določenih: 4 častniki, 5 masinistov in 63 mož.

*** Poziv p. n. slovenskemu učiteljstvu.** — Odločil sem se izdati za leto 1897. zopet «Popotnikov koledar» za slov. učitelje z imenikom šol, učiteljev itd. Da bode slednji koliko toliko brez pogrškov zagledal beli svet, prosim vse p. n. tovarišice in tovariše, kateri so v vadnji izdaji zasledili kakoršno koli pomoto, naj mi jo nemudoma naznanijo, da jo popravim, preden oddam rokopis tiskarni. V Mariboru dne 27. avgusta 1896.

M. F. Nerat
izdajatelj «Popotn. koledarja».

Istra. — C. kr. primorsko namestništvo je razpustilo občinski zastop v Dolini. Komisarjem je imenovan neki Nemec po imenu Ugovitzer. Uzrok je menda ta, ker je občina popolnoma slovenska trdnjava. Čudno je res, da primorsko namestništvo razpušča najraje — le slovenske občine v Istri, kajti za Podgradom je Dolina druga na vrsti. — Malološinski italijanski nestrpnosti — kakor piše puljski «osliček» — so odposlali na namestništvo pritožbo proti udeležnikom pogreba za pok. Ostermanom, katerega sta umorila italijanska redarja. Ali niso to prave peklenške duše? Njihova narodna nestrpnost je uzročila umor, njihova privrženca sta ga izvršila in sedaj moralni ubijalci se tožijo one osebe, ki so se udeležile pogreba, ker so baje s tem demonstrirale proti občinski upravi. Uprav v isti številki, v kateri prinaša doslovno pritožbo, v koji napada tudi okr. glavarja — prinaša tudi popravek samega c. kr. glavarja, v katerem se pobija kot neresnična trditev v pritožbi, v kolikor se dostaja samega glavarstva. Ker glavarstvo ni bilo nikoli prijazno tamošnjim Hrvatom in, ako bi se bile res zgodile kakne nezakonitosti pri pogrebu, smo prepričani, da bi bilo postopalo proti njim glavarstvo samo, kot je to že navadno, ne čakaje «osličeve» pritožbe. Ker se to ni zgodilo, je umevno, da ni bilo nikakega uzroka temu. Glavna točka v pritožbi je lošinjska «Čitalnica», koje se hoté znebiti, kajti zahtevajo nje razpuščenje. Radovedni smo v resnici, kako jo zasučé nam že tako preprijazno namestništvo v Trstu ozirom na to pritožbo italijanskih nestrpnosti? — V predvečer cesarjevega godu so našli na oknu vojašnice v Pulju petardo, ki bi se bila razpočila, da je ni zapazil pravočasno neki vojak in ugasnil že gorečo vrvice. Zločincu ni sledu. In to naj zopet pove gospodi na Dunaju: da ni irredente na Primorskem! Sicer pa: ako taki pojavi ne vznemirjajo visokih krogov dunajskih, nas Slovencev še manj!

Kranjska. — Mestni svet ljubljanski je sklenil postaviti spomenik v spomin prihoda Njegovega Velikanstva v Ljubljano povodom potresne nesreče. V to svrhu je dovolil 10.000 gld. — Deželni predsednik baron Hein je šel za več tednov na dopust s svojo soprogo. Nastanil se je v kopalšču «Porto Rose» pri Piranu. — Praktični zdravnik v Gorici dr. Ant. Perco je imenovan začasnim okrožnim zdravnikom v Senožečah. — C. kr. okr. glavar v Logatecu Gustav del Cott je odklikovan z švarčburškim častnim križcem II. vrste. — Slavnost 25-letnice starotrške «Čitalnice» je izpadla sijajno vzlic slabemu vremenu. Slavnosti so se udeležili župan Hribar, dr. Tavčar, drž. poslanec Koblar in drugi gostje iz Ljubljane, Postojine in drugod. Cerkevni blagoslov zastave je bil odklonjen, mejtem, ko je enako blagoslovil sam škof v Škofjiloki. Radi te dvojne mere se je celó zjokalo samo nebo, kajti deževalo je v Starem Trgu in Škofjiloki! — V Ljubljani se je ustavil na potu v svojo domovino Perzijo rimsko-katoliški škof To-

maž Ando iz Ourmiaha v Perziji. Ogleda si je nekatere mestne znamenitosti. — V Idriji odkrijejo 17. septembra spomenike trem tam umrlim učiteljem. — «Slovenski Narod» pozivlje mestni svet ljubljanski, naj se potegne pravočasno, da dobi tamošnje novo poštno poslopje najprej slovenski in potem še-le nemški dvojezični napis. — Kakor je poročala uradna «Laibacherica», odslej se bodo vršile skušnje vsposobljenja za nižje gozdne službe v Trstu in ne več pri deželni vladi v Ljubljani.

Štajerska. — Volilno gibanje je v polnem toku. Z ene strani Slovenci, z druge veleposestniki in nemški konservativci se pripravljajo za boj, ki pa ne prinese strankam nikakih novih zmag, k večjemu novih močij. Tudi Slovenci so imeli shod v Mariboru in so tam postavili svoje kandidate za spodnještajerske kmečke občine. «Slovensko politično društvo» s sedežem v Mariboru je izdalo oklic v smislu tega dogovora ter je proglasilo tudi kandidate, namreč za mariborsko-št.-lenarsko-slov.-bistrski okraj gg. Franca Robiča in Mihaela Lendovskega; za Celje, Vransko, Gornji grad, Laško, Šmarje in Konjice gg. dr. Josipa Srnce in dr. Ivana Dečka; za Slovenjgradec, Maribor in Šoštanj g. Ivana Vošnjaka; za Ptuj-Rogatec g. dra. Franca Jurtelo; za Ljutomer, Gornjo Radgono in Ormož g. dr. Janeza Rozina in slednjič za Brežice, Kozje in Sevnico župnika Josipa Žickarja. Kandidati za mestne skupine objavijo se pozneje. Volitev v kmečkih občinah bode 21. septembra; v mestih, trgih in trg. zbornicah 23. in v veleposestvu pa 26. istega meseca. Slovenci nimajo upanja do zmage v mestnih skupinah. — V št. Pavlu v Savinjski dolini so imeli Slovenci 15 let občinsko krmilo v rokah. Pri prošli teden vršecih se volitvah pa so prepadli v vseh treh razredih in odstopili sedeže nemškutarjem! To je žalostno, da Slovenci zanemarijajo tako narodno čast. Namesto napredovati — nazadujejo! —

Koroško. — «Odbor katol. političnega društva za Slovence na Koroškem» je izdal oklic slovenskim volilcem, v katerem jih vabi, da oddajo svoje glasove volilnim možem slovenske katoliške stranke, ki bodo volili poslance na podlagi zadnjč objavljenega programa združene katoliške ljudske stranke. — Radi prvotnih volitev so letos odložene duhovske vaje na drugo leto. — Slavnost odkritja nagrobnega spomenika pok. prof. I. Lendovskega je odložena na 9. dan septembra.

Razgled po svetu.

*** Avstrija.** — Avstrijski in ogerski vladni krogi so baje prišli do prepričanja, da ne bode drugače mogoče, nego da se sedanje kvotno razmerje in carinska pogodba podaljša za jedno leto. Vlada že izdeluje dotično predlogo. Za podaljšanje carinske pogodbe je treba dovoljenja zbornice, dočim kvoto za jedno leto lahko določi krona. Na obnovenje pogodbe v sedanjem državnem zboru nikdo več ne misli, če tudi sta se obe vladi sporazumeli že ob vseh vprašanjih, izimši bančno vprašanje, v katerem dela banka ovire. Obema zbornicama že pohaja doba in zatorej nista več sposobni za rešitev tako važne stvari. Posebno avstrijska zbornica ni več za sklepanje pogodbe, ker se je sklenila volilna reforma in je vsled tega sedanji državni zbor že nekako zgubil pravico do obstanka. — Pravosodno ministerstvo hiti s pripravami za vpeljavo novega sodnega reda. Pokazala se je pa že neka finančna težava. Pri ustnem postopanju odpade mnogo kolekov in vlada sedaj premišljuje, kako bi to na drug način nadomestila. Najtežavneje je pa to, da nikdo ne more izračunati, kako velik bode odpadek pri kolekih. Vlada bi vendar rada, da bi državni dohodki pri pravdah ne bili nič manjši. Kako bode to uredila, še nikakor niso prav na jasnem. Misli se je povišati razsodno pristojbino, a se je ta misel opustila, ker bi to utegnulo vzbuditi nezaupanje pri občinstvu. Vprašanje je težavneje, nego se je sprva mislilo. Pri sestavi

civilnopravnega reda na to težavo menda še pomislili niso.

*** Gonja na Italijane v Braziliji.** — Prošli mesec bili so v mestu San Paolo in po drugih krajih Brazilije veliki izgredi proti tam bivajočim Italijanom. Vzroka tem izgredom iskati je, kakor po drugih krajih, v konkurenciji, ki jo delajo italijanski delavci domačinom. Zasebna poročila, došla iz Brazilije preko Londona v Rim, govoré celó o ubitih in ranjenih. Nekega dne zbralo se je v San Paulu okolu 300 dijakov, ki so med klicanjem «Doli z Italijo!» sežgali italijansko trobojnico. Istega večera poskusilo je kakih 200 Italijanov prirediti protidemonstracijo, toda konjištvo jih je razgnalo. V glavnem gledališču je italijanska družba Emanuel priredila predstavo v prid italijanski bolnišnici. Med predstavo udrlo je na stotine Braziljancev v gledališče, ki so pričeli streljati na Italijane in udrihati s palicami po njih. Govori se, da je bilo o tem napadu 10 ubitih in 48 ranjenih. Londonski «Times» javlja o tej gonji iz Rio de Janeira: Zastopnik Italije je zahteval od braziljske vlade zadostčenja zaradi oskrbenja italijanske zastave. Diplomatski odnosi med Italijo in Brazilijo so zelo napeti. Rimski vladni «Don Chisciotte» izjavlja, da je položenje v Braziliji glede Italije in Italijanov silno ozbiljno. Italijanska vlada je odredila, da odplovi par vojnih ladij v Brazilijo v zaščito Italijanov in v podporanje protesta, kojega italijanska vlada prijavila vladi zaveznih držav braziljanskih. Vlada je osvedočena, nadaljuje službeni list, da mora odrediti energičnih korakov v varstvo Italijanov, koje napadajo in preganjajo povsodi, skoro kakor da napadalci slušajo na dano jim povelje. (Kdo pa je kriv na teh napadih, kdo izziva domačine po vseh državah vsega sveta? Uredn.) Italijanski kralj se vrne vsled teh dogodkov danes v Rim. Vlada je odredila, da odplovite v Brazilijo vojni ladiji «Cristoforo Colombo» in «Piemonte». Pripomniti je, da živi v Braziliji kakih 500.000 Italijanov. «Ed».

*** Italijanom raste greben!** — Sedaj, ko se Italija tajno nadeja, da Menelik povodom poroke svojega kraljeviča s princesinjo Jeleno črnogorsko pusti na svobodo italijanske ujetnike, sedaj raste zopet pogum italijanskemu časnikarstvu. Posebno «korajžna» je Rimska «Opinione». Ta list govori v svoji številki od 25. t. m. o pogajanjih z Menelikom, o ujetih Italijanih in o drugih enakih stvareh, ki leže Italiji na srcu, in pravi: «Ujetniki morajo se osvoboditi, ne da bi se ponižala Italija. V najboljšem slučaju utegnejo se vrniti ujetniki januarja meseca. Blazno pa bi bilo misliti, da se more še letos nadaljevati vojna s Tigrè. O možnosti vojne moglo se bode razpravljati le v slučaju, ako bi hotel Menelik ponižati Italijo, zahtevaje odškodnino za osvobojenje ujetnikov. Italija pa bi se prej odrekla osvoboditvi istih, nego bi plačala vojno odškodnino. Ako želi Menelik odškodnine, pa naj si pride v Rim po njo». Slednjič pozivlja «Opinione» ljudstvo, naj dostojno in mirno pričakuje osvoboditev ujetnikov.

*** Novi vojni zakon v Rusiji.** — Sedaj so potrjene spremembe v določilih glede vojne dolžnosti v Rusiji. Ta določila so v glavnem: Onim, ki ne znajo čitati, služiti bode 5 let pod zastavo, a 13 let v rezervi. Osebam, ki so završile šole VI. reda (ljudske šole), služiti bode pod zastavo 4 leta, a v rezervi 14 let. Osebam, ki so zvršile viši ali srednji učni zavod (šole tretjega reda) služiti bode pod zastavo tri leta, v rezervi 14 let. Za učitelje na šolah tretjega in četrtega reda določeno je službovanje na 1 leto pod zastavo, a na 17 let v rezervi. Dobrovoljem, ki so zvršili viši ali srednji zavod, namreč 6 gimnazijalnih razredov ali realke, služiti bode pod zastavo 1 leto in v rezervi 12 let. Onim, ki žele dovršiti svoje nauke, se lahko odloži službovanje: pravnikom do 25. leta, onim, ki se pripravljajo za profesuro, do 28. leta. Pred 20 leti je bilo v ruski vojski 90 odstotkov takih, ki niso znali čitati, v letih 1889—1892. je pal ta odstotek na 71,4. To je vsakako velik napredek.

*** Bombardovanje Sansibara.** — Po smrti Sansibarskega sultana je le tega stric

Said Kalid se proglasil za sultana in se s 1500 vojakov ustabilil v sultanskem dvorcu. Angleške vojne ladije so dvorec bombardirale. Said Kalid se je dolgo branil, a ko je bil dvorec že povsem razrušen, je zbežal v poslopje nemškega konzulata. Izkranci angleški vojakovi pogasili ogenj v dvorcu in razkropili Said Kalidovo vojsko. Bombardement je trajal 50 minut. Blizu 400 oseb je bilo ubitih ali zasutih.

Razgled po slovanskem svetu.

Hrvaška. — Mestni svet zagrebski je odobril strošek 87.000 gld. za lanskoletni sprejem cesarjev v Zagrebu. — Dosedanjo bolnišnico usmiljenih bratov v Zagrebu je kupilo mesto. Vsmiljeni bratje sezidajo novo na drugem kraju mesta. Dosedanjo zgradbo preuredé za mestni magistrat. — O svobodi tiska na Hrvaškem nam je priča „Obzor“, ki je bil zaplenjen že nad 700 krat od 1881. leta naprej; od l. 1871. je plačal gld. 11.800 glob, zaplenbe so stale gld. 14.000 in zapori 1600, torej skupno gld. 27.400. Živela taka svoboda tiska! — Madjarska predrznost se zopet kaže na drug način. Trgovinsko ministerstvo namreč je dalo v promet razne ilustrovane dopisnice, ki predstavljajo slike iz madjarske švindelske razstave in druge zgodovinske predmete iz madjarske preteklosti. Takšnih dopisnic je do trideset vrst in med njimi so le tri vrste, ki se nanašajo na Hrvaško, namreč slika Zagreba, plitviških jezer in Reke. Take dopisnice stanejo le 2 kr. za notranjo in 5 kr. za mednarodno porabo. — Pa tudi na drugi način so se pokazali Madjarji. Neka delniška družba namreč je bila nakupila po ceni veliko sveta v Crkvenici v hrv. Primorju in je na tem sezidala lep hotel, hoté tekMOVATI naši Opatiji. Potrosili so precej denarja, največ pa družbin pokrovitelj nadvojvoda Josip. Vendar podjetje ni uspevalo, kakor so pričakovali; na mesto dobička, se kaže zguba, kajti prošli mesec se je pokazalo, da družba nima denarja za poravnanje dnevnih stroškov nasproti svojim podrejenim uradnikom. Kupljeni svet, na katerem je zidala hiše, pa še niti plačan ni. Ljudstvo je razkačeno vsled tega na upravitelja kopaljšča in sploh na vso madjarsko družbo. — Srbski podaniki v Zagrebu so naprosili svojo vlado naj ustanovi konzulat v Zagrebu. — Kakor smo že sporočili, dne 15. pr. m. je blagoslovilo svojo zastavo pevsko društvo „Davor“ v Brodu na Savi in obhajalo ob enem svojo 25-letnico. Zastavo je blagoslovil osebno 85-letni starček vladika Strossmajer in o ti priliki imel uro in pol trajajoči govor, v katerem je razlagal svoje krasne nazore o pomenu take slavnosti. Ni treba omenjati, da je bil presrečno in navdušeno pozdravljen. Po končani slavnosti se je udeležil tudi banketa v tovaršiji z botro in baronom Rukavino, katerega se mora danes smatrati za pravega vodjo stranke prava. — Madjarski jezik si pripravlja pot v Hrvaško. Lovske izkaznice, katere so bile doslej samohrvaške, so sedaj dvojezične, namreč madjarsko-hrvaške. Ker ni možno upeljati madjarščino kot obvezni učni jezik na hrvaških šolah na podlagi zakona, so si izmislili nov način v dosego te svrhe; naročajo si prošnje od raznih podreptic za upeljavo madjarskega jezika, češ, tako želi ljudstvo samo. Znano pa je, da se dobi takih oseb dovolj, kateri to storijo po naročilu. In tako se je zgodilo, da so nekateri iz Vukovarja naprosili za pouk v madjarščini v tamošnjem gimnaziju. Prošnja ni sicer še rešena, no ni dvoma, da bo ugodna za prošilce, kajti razmere to kažejo.

Dalmacija. — Deželni in državni poslanec Juraj Biankini je krožil po svojih volilnih okrajih, da sporoča o svojem delovanju v državnem in deželnem zboru. — Avstrijski hribolazni klub prireja izlet v Dalmacijo 4. septembra iz Trsta. — Na dubrovniškem gimnaziju so se vršili zrelostni izpiti od 3—6. pr. m. Od 18 maturantov je le eden propadel. — Na tamošnjem ženskem učiteljšču je polagalo 29 kandidatinj zrelostne izpite. Le 3 so propadle.

Češka. — V Pragi se je vršil 22. t. m. shod čeških državnih in deželnih poslancev, da so se posvetovali o skupnem nastopu proti nemškim večinam v raznih mestih na Češkem, ki tlačijo češke manjšine. Sklenili so izdati oklice na narod, naj zлага prispevke za ustanovitev narodnega zaklada v prid češkim manjšinam v nemških mestih. Pozna je češko rodoljubno požrtvovalnost, ni dvoma, da se odzove češki narod s svojimi prispevki, da pripomore s tem svojim zatiranim rojakom. — Deželni odbor češki je razposlal okrajnim odborom okrožnic, v kateri jim naroča, da se opusti vse, kar bi moglo obuditi narodnostna nasprotstva, a tudi naj pazijo, da se ne bo smatrala za izzivanje vsaka narodna veselica ali ustanova. — V Pragi so tri nemške gimnazije. Lanskega šolskega leta je bilo na enem 45 kristijanov in 28 židov; pristnih Nemcev je bilo med njimi le 17 in 28 Čehov; na drugem je bilo 193 kristijanov (148 Nemcev in 45 Čehov) ter 223 židov; na tretjem pa 203 kristijanov in 198 židov. Torej na vseh treh skupno 441 kristijanov in 629 židov! Tukaj se vidi, kje dobiva nemštvo največjo oporo! — Okrajni glavar v Litavi na Moravskem, ki je svojčas dal odstavi nekoje češke napise raz prodajalnic, je bil brzojavnim potem odstavljen iz službe.

Ogerski Srbi si prizadevajo priti do veljave na Ogerskem posebno o priliki bližajočih se novih volitvah za državni zbor. Postavijo svoje kandidate povsod, kjer upajo zmagati. Kjer ni tega upanja, pa bodo podpirali madjarsko ljudsko stranko proti liberalni vladi.

Moravska. — Češka zavest ne spi niti v tej deželi, ki je dvetretjinsko češke narodnosti. Nemške trdnjave polagoma prehajajo v češke roke, a ko se doseže, da dobijo Čehi vaje v roke tudi v onih občinah, kjer gospodujejo doslej Nemci le po krivici, tedaj bo gotov preobrat po vsi deželi. Kakor pri nas v Istri italijanska, tako na Moravskem gospoduje dvetretjinski slovanski večini nemška stranka, katero podpirajo največ veleposestniki (tovarnarji) in pa židje. No pride čas, ko odklenka obema, a na njih mesto se postavi Čeh, kateremu tiče pravica do tega. Pri nedavno vršivših se volitvah v mestu Kijov so zmagali Čehi po jako hudem boju. Z mestno občino so dobili v roke tudi po mestu vzdrževani nemški gimnazij, katerega pa gotovo tudi počestijo. In tako pride na vrsto vse po svojem naravnem toku!

Šlezija. — Tudi v tej slovanski deželi si prizadevajo Čehi in Poljaki delovati skupno na političnem polju. Ker se bližajo deželno-zborske volitve, so izdali skupen volilni oklic, v katerem izrekajo nado, da upajo ne samo obdržati dosedanje svoje sedeže, ampak da pričakujejo pridobitev zlasti v mestnih skupinah. V oklicu so našteje tudi zahteve Čehov in Poljakov. Ako vlada ne bo upoštevala teh zahtev — naglašajo v oklicu — tedaj prestopijo poslanci v brezozirno opozicijo.

Bosna-Hercegovina. — Strokovnjaki so res potrdili izvir petroleja pri Zvorniku. Vlada je vsled tega odločila precejšnjo svoto denarja za prekopavanje. — Iz Carigrada poročajo o neki spomenici, katero je baje predložilo sultanu 50 mohamedanskih dijakov iz Bosne-Hercegovine, ki obiskujejo inozemska vseučilišča. V spomenici se pritožujejo, da oni ne morejo dobiti v teh deželah po končanih šolah nikakih služb, ker se iste odajajo inozemcem, to je avstro-ogerskim podanikom. Prošijo turško vlado, naj bi posredovala v tej reči.

Črnagora. — Slavnost 200-letne proslave vladarske hiše črnogorske je odložena na prihodnje leto, ker se niso mogla končati pravočasno pripravljala dela, oziroma, da se more prirediti čim sijajnejši vsprejem srbskemu kralju. — Italijanski kraljevič Viktor Emanuel se je zaročil z črnogorsko kneginjico Jeleno. — Knez Nikolaj je naznanil brzojavno zaroko svoje hčere vladiki Strossmajeru, na kar je prejel od njega ta-le odgovor: „Presrečna hvala na izkazani mi časti. Čestitam iz vsega srca in iz vse duše Vaši Visokosti in rodbini V. V. Čestitam še posebno kneginjici Jeleni, koja je določil Bog

sam za to izredno srečo in za ta prestol. Dal Bog, da bi bil isti večni vir vsakojakega blagoslova, vsega blaga in vse sreče ter hotel Vsemogočni, da bi ta zveza, katera približa dva naroda tesnejšemu prijateljstvu, bila za nju vir blagostanja, napredka, slave“. — Ker je čestitala knezu Nikolaju tudi hrvaška omladina iz Zagreba, so sprejeli kneževu zahvalo te-le vsebine: „Blizu štirideset let poznanstva, prijateljstva in enacih stremljenj za blagor bratskih narodov, vezan naš Gospodar z vašim dičnim Mecenom, pošilja vam preko podpisane svojo zahvalo na čestitki hrvaške omladine prilikom črnogorske radosti, ki je obenem tudi Vaša“ (Podpisan tajnik Vojnović).

Nekoliko črtic o princezinji Jeleni Črnogorski. — Sedaj, ko ves politični in nepolitični svet govori o zaroki italijanskega prestolonaslednika, princa Viktorja Emanuela, s princesinjo Jeleno Črnogorsko, je umestno, da objavimo tu nekoliko črtic o morebitni bodoči kraljici Italije. Princesinja Jelena, jedna prvih krasotic Evrope, prekoračila je svoje 23. leto, kajti rojena bila je dne 8. januarja 1873. na Cetinju. Oče ji je, kakor znano, vladar Črnogore, knez Nikola Petrovič-Njegoš, rojen leta 1841., mati pa princesinja Milena Vukotičeva, rojena leta 1847. Princesinja Jelena je tretja hči črnogorskega kneza. Najstarejša sestra je princesinja Milica, poročena s Petrom Nikolajevičem, velikim knezom ruskim, druga pa Stana, poročena z velikim vojvodo Leuchtenburškim. Razven teh dveh starejših, poročenih sester pa ima princesinja Jelena še šest mlajših bratov in sester, in sicer: Danila (prestolonaslednik), Anko, Mirka, Ksenijo, Vero in Peter. V črnogorski obitelji je torej 6 hčer in trije sinovi.

Srbija. — Srbski kralj obišče baje italijanskega precej po otvorjenju kanala pri Železnih vratih na romunski meji. — Belgrajski „Mali Žurnal“ se toži, da je najglavnejša hrana srbske vojske, namreč kruh, tako slaba, da je ni možno uživati. Nekdaj so radi posegali po vojaškem kruhu tudi meščani, sedaj ga ne morejo povžiti niti sami vojaki, katerim je ta kruh edina hrana, kajti tudi druge reči so pripravljene na tak način, da niso užitne. Dalje se pritožuje, da je v Belgradu razširjeno veliko število svinčenega denarja. Navadno se dobi po 6 do 8 komadov svinčenega denarja v zavitku 5 gld. Iz tega sklepa, da mora biti v Srbiji nekaka tovarna neveljavnega denarja, ki je zelo razširjen v prometu. — Koncem oktobra nastopi kralj svoje potovanje na razne dvore. Najprej obišče bolgarskega kneza v Sredcu, kjer ostane štiri dni, potem odpotuje preko Dunaja na Cetinje. Na Dunaju se zadrži tri, na Cetinju pa šest dni. Pišejo, da poskusi svojo srečo tudi on pri mlajši hčeri črnogorskega kneza.

Bolgarija. — Poročajo iz Sredca, da je nastala ministerska kriza. Odstopila sta ministra Načević in Petrov radi vprašanja o povratku bolgarskih častnikov iz Rusije. Drugi, ki je bil prvi na vrsti za povišanje na generalsko čast, je bil preziran in je baje tudi to uzročilo ne samo odstop iz ministerstva, marveč tudi sploh iz bolgarske vojske. Piše se, da je odstopilo vse ministerstvo, ki ni maralo ubogati kneza gledé povratka ruskih častnikov. Knez se dogovarja radi sestave novega ministerstva s Cankarjem in Karavelom, ki sta pristaša Rusije. — Bolgarija si izposodi 30 milijonov frankov za gospodarske potrebe. — Ministerska kriza še ni rešena, kar baje jezi rusko časopisje. Kriza konča le tedaj — tako pišejo — ako se odloži z dnevnega reda vprašanje o povratku bolgarskih častnikov iz Rusije in ako se popusti namerovana trgovinska pogodba z Avstro-Ogersko. — Tudi knez Ferdinand je baje razžaljen, ker ni bil pozvan k slavnostnemu otvorjenju železnih vrat, ki se bo vršilo prih. meseca. Jezi ga tem več, ker sta k istim pozvana srbski in rumunski kralj, on pa ne. Knez pa ima še neko drugo bolezen — kraljevskega naslova si baje želi. Obkrožen je s kralji in cesarji in radi tega mu je zelo neprijeten kneževski naslov. Ali se mu izpolni tudi to presrečno hrepenenje?

Jugoslovanska pevska zveza. — Naši čitatelji se spominjajo, da se je nedavno, ko so si o prazniku sv. Cirila in Metoda v Plovidvu podali roke srbski in bolgarski pevci, porodila ideja o jugoslovanski pevski zvezi. Kakor čitamo v „Slov. Narodu“, imel je doletni zasnovalni odbor dne 29. m. m. svojo prvo sejo pod predsedništvom Slovenca prof. Bezenška. Odbor je naložil svojemu predsedniku, naj osebno navdušuje srbska, hrvaška in slovenska pevska društva za pristop k „Zavezi“. Prof. Bezenšek je že potoval po Srbiji in po Hrvaškem — z najboljim uspehom. Dal Bog, da bi srca objemajoča pesem ublažila dosedanja nasprotstva med Jugoslavnimi, sosebno pa Hrvati in Srbi. V Belemgradu so o bivanju prof. Bezenška kazali najboljšo voljo za tak preobrat, ki bi epohalno uplival tudi na naše avstrijske odnose. V Zagrebu se je prof. Bezenšek dogovoril sledeče gledé pristopa k zavezi: Od vsake narodnosti naj se izbereta po dva delegata za zavezno konferencijo, ki naj bi se sesla v oktobru n. pr. v Belemgradu. Zaveza hrvaških pevskih društev priredi prihodnje leto v Oseku svoj veliki koncert. Tjakaj naj bi prišla tudi srbska pevska društva in nekaj bolgarskih in slovenskih pevcev. Tako naj bi se prirejali koncerti vsako leto na drugem kraju, kamor naj bi prihajala bližnja društva. Tudi sedež vodstva naj bi se menjal: jedenkrat naj bi bil v Sredcu, potem v Belemgradu, Zagrebu, Ljubljani itd., kajti ako smejo hoditi avstr., nemška pevska društva celo v Stuttgart — opaža prav dobro dopisnik „Slov. Naroda“ —, potem mora biti dovoljeno tudi nam kadar hočemo iti v posete k našim bližnjim bratom.

Rusija. — Cesar nima še nikake država v Evropi, to dobi v kratkem barbarska Rusija — namreč žensko zdravniško vseučilišče. Dne 26. pr. m. so uzidali v Petrogradu temeljni kamen takemu vseučilišču. Vsi ruski časopisi so pohvalili odlok petrogradske vlade, edini „Grazdanin“ ne, ki se boji, da se ženske s to ustanovo ogreše ob načela pravoslavne cerkve. V tem pogledu ga je pobil pa „Cerkveni Vestnik“, ki tudi odobrava ustanovo tega vseučilišča terde, da ženska omika v nikakem pogledu ne nasprotuje koristim cerkve. — Ruska vlada pošlje v Sredozemsko morje več vojnih ladij, katere se ondi združijo v skupno brodovje pod zapovedništvom admirala Andrejeva. Brodovje bo krožilo v vzhodnem delu sredozemskega morja, oziroma v obližju turških dežel, ter ima baje namen, braniti ruske koristi v turških zmešnjavah. — Neki Hrvat, ki je prišel z Nižnovgorodske razstave, piše v „Obzoru“, da je razstava nad vse pričakovanje krasna, veličastna, ukusna, bogata in poučna. Učenjaki raznih narodov trdijo, da je ta razstava za pariško ena najlepših, le na žalost je slabo obiskovana. Temu pa je uzrok: prvo, ker ruski narod ne mara za reklamo, kot si jo delajo Madjarji, in drugič, ker razstava ni v kakem pripravnejšem mestu, ki bi bilo bolj pristopno ruskemu narodu.

Sibirski železnica se je jela graditi v letu 1891. Ako bodo dela tako napredovala, kakor doslej, računati je z gotovostjo, da bodo to velikansko tehnično podjetje dovršeno do leta 1904. Stroški te železnice, ki se gradi na jeden tir in v Rusiji navadno širjavo (1:524 metra), so proračunjeni na 460 milijonov goldinarjev. V tej svoti so vslete tudi svote za vozove. Trebalo bode najprej 2000 lokomotiv, 30.000 voz za osebe in 3600 voz za prevažanje blaga. Namenovana brzina v vožnji bode 30 kilometrov na uro. Ko se otvori vsa črta, trebalo bode torej od mesta Čeljabinsk (mesto v guberniji oremburski) do Vladivostoka (mesto v skrajni vztočni Sibiriji ob japonskem morju) 11 dni, od Peterburga pa do pacifiškega oceana 14 dni. Iz Londona v Japonsko (preko Moskve) se bode dospelo v 19 dneh, v Kitaj (Šangaj) v 21 dneh. Ta pota zahtevajo danes po morju 29 oziroma 31 dni. Pa takem mora biti vsakomur jasna velikanska važnost, ki jo bode imela sibirski železnica ne le za Sibirijo in Rusijo, ampak za ves mednarodni promet. Kolik prevrat v mednarodni trgovini in v gospodarskih odnosajih bode značilo že dejstvo samo, da velika kitajska država, ki je

bila dosedaj zaprta Evropi radi nedostatnosti občil, stopi v direktno zvezo z Evropo! Saj je baje že dovolila kitajska vlada, da se bodo nadaljevala sibirski železnica na kitajsko tla. Kakor hitro se to zgodi, nazivati se bode smela Rusija prvo širiteljico kulture v dosedaj isti kulturi nepristopni Aziji. In vse velikanske priprave za to kulturno delo, zahtevajoče ogromnih naporov človeškega duha ter ogromnih materialnih žrtev, vrši Rusija brez vsega hrupa, vriščanja in bahanja. In če primerno to mirno samozavest na ruski strani, a kričavost Italijanov z njih kolonijalno politiko ter vsepehe na obeh straneh, potem se le vidimo, kolik je razloček med Rusi in Italijani.

Stolica za slovanske jezike v Kristijaniji na Norveškem. — V zadnjem zasedanju norveške zbornice je bila vsprejeta postavka za ustanovo stolice za slovanske jezike na vseučilišču v Kristijaniji. Profesor slovanskih jezikov bo dr. P. Jansen, znani slavist, ki je velik prijatelj Slovanov ter je mej njimi živel in se privadil jezikom. — Kar spoštujejo v tujih nam državah, to nekakor zaničujejo v domovini!

Slovani. — V Evropi je bilo 1890. leta 110 milijonov Slovanov. V sami Rusiji jih je bilo 77,6, v Avstriji 22, v Turčiji in Bolgariji 5,25, v Nemčiji 3, v Srbiji 2 milijonov, v Črnigori 250.000, v Rumuniji pa 200.000. Največ je seveda Rusov. Poljakov je v Rusiji 5 milijonov, v Avstro-Ogerski 3,6 in v Nemčiji 2,65, torej skupno 11.250.000. Hrvatov-Srbov je 7½ milijonov. Čehov je 6 milijonov, Slovakov 2 milijona, Slovencev 1.275.000; Lužiskih Srbov je pa le 300.000. Ako se prištejejo še Slovani v Aziji in Ameriki, tedaj jih je nad 120 milijonov. — Slovani smo torej največji evropski narod. Ta zavest naj nas osrečuje za boljše prihodnost.

Ruski car na Dunaju!

Z Dunaja so brzojavljali 27. pr. m. o sprejemu: Na severnem kolodvoru zbrali so se še pred 10. uro nadvojvodi in nadvojvodinje, med njimi nadvojvoda Fran Ferdinand in Ludovik Viktor v ruski uniformi. Cesar in cesarica dospela sta ob 10. uri. Cesar je imel rusko uniformo in red sv. Andreja. O 10½. uri dospel je ruski dvorni vlak. Glasba je zasvirala rusko himno. Cesar Fran Josip pomagal je carici izstopiti iz voza. Vladarja sta se dvakrat objela in se presrečno poljubila, baš tako cesarica in carica. Car je bil opravljen v avstrijski uniformi pehote. Po pregledanju častne stotnije in po predstavljanju spremstva, peljala sta se car in cesar, za njima carica in cesarica v odprtih kočijah, napreženih s 6 belci, v mesto. Tema kočijama je sledila dolgo vrsta voz nadvojvod in spremstva. Med vožnjo po krasno odličnih ulicah je prirejala ogromna množica navdušenih ovacij. Car Nikolaj se je prijazno, po vojaški, zahvaljeval. Ko se je carjev voz približal koji vojaški glasbi, ki so bile uvrščene v špalirju v vsakem polku, pričela je ista svirati rusko himno. V cesarskem dvoru so bili predstavljeni ruski carski dvojici ministri in dvorni dostojanstveniki. — Ves vsprejem je bil jako prisrčen. Vožnja do cesarskega dvora je bila pravi triumfalni sprevod. — Ob 5. uri je bil v cesarskem dvorcu slavnosten obed, katerega so se udeležili car in cesarica, nadvojvode in nadvojvodinje ter dvorni, civilni in vojaški dostojanstveniki. Cesarica in carinja ste sedeli na čelu mize, poleg carinje cesar, poleg cesarice car. Ko je prišel na mizo šampanjec, je vstal cesar in napil carju in carinji, rekoč: „Zahvaljuj se Vašima Veličanstvom za obisk, kateri sta bila tako prijazna mi narediti, in kateri na svoje veselje smatra kot dokaz prijateljstva, ki nas veže, pijem na zdravje Njega Veličanstva ruskega carja in Nje Veličanstva ruske carinje“. V tem ko so zazveneale čaše, je godba svirala rusko himno. Koj na to je vstal ruski car in rekel: „Zahvaljuj se Vašemu Veličanstvu za ljubeznjivi vsprejem, kateri ste blagovolili nama prirediti, pijem na zdravje Njega Veličanstva cesarja avstrijskega in kralja ogerskega in na zdravje Nje Veličanstva cesarice in kraljice“. Godba je po tej napitnici svirala avstrijsko himno.

Zvečer je bila v dvorni operi slavnostna predstava. Pred opero je stalo mnogoštevilno občinstvo, katero je cesarja, carja in carinjo živahno pozdravljalo. Cesar je peljal carinjo, car pa nadvojvodinjo Marijo Josipino, katera je zastopala cesarico. V dvorni loži je bilo razen imenovanih še več nadvojvod in nadvojvodinj. Predstava je končala ob 10. uri. Tudi pri povratku iz opere v dvorec je živahno pozdravljalo mnogobrojno občinstvo carja, in carinjo. — Za 28. določena velika vojaška parada na Schmelzi se je odpovedala, ker je vso noč deževalo. Ker se je pa zjutraj zjasnilo, se je car s cesarjem peljal v Lainz na lov, carinja je obiskala dopoldne naravoslovni muzej. — Popoldne je bil rodbinski obed v Lainzu, katerega sta se udeležila car in carinja, cesar in cesarica in nekateri nadvojvode in nadvojvodinje. Predno se je cesar peljal v Lainz, je obiskal ministra Lobanova. Zvečer je bil v redutni dvorani v ces. dvorcu sijajen dvorni koncert. Po koncertu so bili carju in carinji predstavljeni razni visoki dostojanstveniki in aristokratje. Ruski car je podelil mnogim avstrijskim dostojanstvenikom visoke redove, avstrijski cesar pa mnogim ruskim. — V soboto zjutraj je bila na „Schmelzi“ sijajna vojaška smotra. Cesar in car sta jahala, carinja je prisostvovala smotri v vozu. Pri diflovnju je car vodil mimo cesarja drugi pešpolk, čigar imetelj je. Ob 11. uri sta car in carinja s spremstvom zapustila Dunaj. Slovo na kolodvoru je bilo jako prisrčno. Carinja in cesarica sta se dvakrat poljubili, isto tako car in cesar. Car je poljubil cesarico roko, cesar pa carinjo. Car se je cesarju večkrat jako ginjen zahvalil za prekrasni vsprejem.

Ustaja v Carigradu.

Iz Carigrada brzojavljajo 26. pr. m.: **Uradno se poroča, da so se tukajšnji Armenci uprli. Naskočili so otomansko banko in umorili mnogo navzočih uradnikov. V dveh delih mesta so začeli pleniti in ubijati. Mej prebivalstvom je zavladal nepopisen strah. Trgovci so takoj zaprli vse prodajalnice. Avstrijski poslanik baron Calice je telegrafično prosil varstva za avstrijsko pošto. Vojaštvo in policija se nista ganila. Ustaši so razstrelili več bomb. Na stotine ljudi je bilo ranjenih, dve osebi sta bili ubiti. Mrličje so odvažali na tovornih vozech. Evropsko prebivalstvo je silno preplašeno in se boji krvavega klanja med inozemci. — Armenci imajo poslopje otomanske banke popolnoma v oblasti. Zabarikadirali so se v njem, iz okna pa streljali na policijo. Tudi v Galati je nastala revolucija. V Psamotiji so ustaši ubili več sto ljudi. S francoskih vojnih ladij, ki se mudé v pristanišču, so se izkrcali vsi vojaki, da ščitijo francoske podanike.**

Vsi poslaniki evropskih velesil so pri sultanu storili glede teh dogodkov primerne korake v svrhu, da vlada energično nastopi in zavaruje javno varnost. Pri izgreduh v raznih mestnih delih je bilo ubitih nad 2000 oseb, ranjenih pa jako mnogo. V Galati so mohamedanci na jednom mestu ubili 46 Armencev 14 pa utopili. Inozemci so se vsi v svojih stanovanjih zabarikadirali. Strah je bil mej njimi velik. — Iz Carigrada brzojavljajo 29. avgusta: Turki so zopet uzročili velike izgrede. Napadli so na stambulskem kolodvoru več Armencev in jih ubili, potem pa naskakovali armenske hiše ter poklali mnogo Armencev, pa tudi Grkov in Evropejcev. Naskočili so tudi nekaj ladij ter je oplenili. V mestu vlada velika panika. — Namestnik armenskega patrijarha je eskomuniciral vse armenske revolucionarje. — Minister za zunanje stvari je priobčil 28. pr. m. doynu (najstarejšemu) diplomatov, da je odredil sultan, da naj policija in vojska rabijo orožje tudi proti mohamedancem, ako bi isti provzročali izgrede ali nasilstva. Vsled tega nastopa policija in vojaštvo energičneje nego doslej. — Položaj je nekoliko mirnejši. Minolo noč in danes je bilo le tu pa tam

posamičnih izgrediv. Po noči je nastal ogenj poleg poslopja ruskega poslanstva v predmestju Pera. Ruska čuvalna ladija je izkrcala 30 oboroženih mornarjev. Prodajalnice so zaprte.

Raznoterosti.

* **Ljudske in meščanske šole v Avstriji.** — V Avstriji je 18.087 javnih in 999 zasebnih ljudskih in meščanskih šol. Javnih meščanskih šol je 554 in ljudskih 17.553. Od ljudskih šol jih je 1142 samo za dečke, 171 za dekleta in 15.440 za oba spola. Učni jezik je v 7331 šolah nemški, v 4606 češki, 1824 poljski, 1990 rusinski, 641 slovenski, 832 italijanski, 333 hrvaški, 102 rumunski, 3 madjarski in 405 mešan. Od 3.772.571 otrok jih hodi 3.160.837 v javne, 115.621 v zasebne šole, 74.524 se jih poučuje doma, 26.026 jih zaradi telesnih napak ali boleznij ni hodilo v šolo, 429.961 jih je pa ostajalo brez vsakega pouka. V Istri 38%, v Bukovini 36% in v Galiciji 35% otrok ne hodi v šolo. Najbolje je šola obiskana na Dolenjem Avstrijskem, kjer samo 0,3% otrok ne hodi v šolo.

* **Slika iz ameriškega kulturega življenja.** Poslednja leta narašča število bankerotov in ludodelstev v Ameriki, posebno v Združenih državah, od meseca do meseca. V prvem polletju tekočega leta bila sta v Združenih državah 7602 bankerota, in njih propala glavica prekoračuje 10½ milijona dolarjev! Leta 1895. je bilo v prvi polovici leta 1005 bankerotov manj, nego letos. — Po statistiki profesorja Whiteja bilo je leta 1895. v Združenih državah 10.500 ubojstev in umorov, dočim je bilo leta 1894. le 9800, a leta 1890. le 6720 slučajev. — Kako naglo se je pokvaril „novi svet“!

* **Figovo drevo — priča Božja.** Rajni škof Ullathon, ki je bil poprej misijonar v Avstraliji, je pripovedoval sledeči dogodek: Na pokopališču v Sidneju (na Avstralskem) kinča krasno figovo drevo neki grob. To drevo je živa priča božja. Ko je namreč mož, čigar kosti tam počivajo, ležal na smrtni postelji, hotel je umreti, kakor je živel, to je, brez vere, brez Boga. Vse molitve, vse prošnje in svaritve njegovih sorodnikov so ostale brez vspeha. Kot dobri znanec onega zakrknjenega grešnika sem bil poklican k njegovi smrtni postelji, da bi ga pripravil na večnost. Toda opravi sem ravno toliko, kakor njegovi sorodniki. „Pustite me pri miru, ni nobenega Boga in nobene večnosti“, pravil je trdovratno. Ko sem ga vendar le nadlegoval, odgovoril je zaničljivo: „Veste kaj, kedar umrem, vtaknite mi figo v moja usta; če bo vzkalila in začela rasti, potem morete verovati da je Bog“. — Nesrečnej je umrl še tisti dan brez vsega kesa. Odrekel se mu je cerkven pogreb. Njegovi sorodniki so res izpolnili njegovo bogokletno željo. Vtaknili so mu v usta figo in na grob so mu dali marmornato ploščo. Minili sta dve leti in kar na enkrat so ljudje zapazili, da se začinja težka marmornata plošča pri glavi rajnega vzdigovati, zmirom višje, dokler izpod nje ni prirastlo majhno figovo drevesce, ktero je sčasoma vzrastle v močno drevo. Vsak, kdor obišče pokopališče v Sidneju, more se z lastnimi očmi o resničnosti tega dogodka prepričati.

* **V oblakih „plavega dima“.** Kadilci v zvezde kujejo tistega moža, ki jih je naučil iz tobačne rastline napravljati „plavi dim“ in ga puhati v cel svet: „šnofalci“ pa zopet ne morejo dovolj prehladiti tistega moža, ki jih je naučil tlačiti v nos rjavi prašek. In da obojna vrsta obadva moža zelo spoštujejo, to se vidi iz tega, kako ju vse posnema. Na sto tisoč metričnih centov tobaka se vsako leto samo pri nas na Avstrijskem spreminja v dim. In v nosove gre nič manj kakor 15.581 metričnih centov „rjavega praška“. Največ se noslja na Primorskem; pride tam namreč 0,30 klgr. tobaka na jednega prebivalca, prav za prav na jeden nos. Najmanj se noslja na Moravskem, v Šleziji, Bukovini in na Štajerskem. Najbolj „nobl“ „šnofajo“ pa prebivalci Nižjega Avstrijskega. To je čisto naravno! Na Dunaju je veliko

duha po česnu, to je po židih, najboljše sredstvo zoper ta duh pa je „nosljanje“. Iz pip je šlo leta 1894.: 226.821. m. centov tobaka v zrak. V tem oziru so Čehi najpridnejši, Dalmatinci pa najbolj nemarni. — Smodek se potrebuje manj kot tobaka, ali za smodek dobi država več denarja. Leta 1894. se je pokadilo 1188 milijonov smodek. Dežela češka stoji zopet na prvem mestu, potem sledi Nižje Avstrijsko in čisto zadaj v kotu kadi Bukovina. Sploh se je leta 1894. prodalo za 42.429.220 gld. smodek. Največ priljubljene so smodečice (cigarete). Leta 1870. se jih je pokadilo le 17 milijonov; l. 1894. pa že 93 milijonov. Iz smodečic je šlo l. 1894.: 113.917.429 goldinarjev v zrak. Te številke so velikanske. Ako bi kadenje pri nas imelo tak pomen, kakor pri Indijanih, to je, ako bi se kadile „pipe miru“, potem bi v naši državi moral vladati pač največji „mir“. To bi bilo veselje za nekatere „mir“-oljube prvaške koroške!

Po „Miru“ — eč —

* **Za vojake.** — Za celo leto nas stanejo naši vojaki 154.260.959 goldinarjev. Od tega plača za nje naša polovica 73.587.452 gld., Madžari pa samo 31.337.471 gld. To so ogromne svote. Bajonetov je lahko vedno več in puške so vedno boljše, toda zraven je tudi vedno manj kruha za delavske stanovce. Kam bomo prišli? Hudo čutimo vojaško breme pri davkih, še hujše pa pri delu. Kdaj bode vendar višja gospoda spoznala, da nas oboroženi mir mora spraviti ob nič? — Nekdaj je cele okraje opustošila vojska, zdaj pa nas takó grozno tare oboroženi mir. Čudno, kako se časi spreminjajo!

* **Bogastvo usmiljenih bratov** — Usmiljeni bratje so imeli koncem leta 1895. na Laškem 25 bolnišnic z 2367 posteljami; v Siciliji 3 s 316 posteljami; na Francoskem 9 bolnišnic z 3540 posteljami; v Avstriji 20 bolnišnic z 1535 posteljami; na Ogerskem 13 bolnišnic z 1162 posteljami; na Nemškem 20 bolnišnic z 2552 posteljami; na Španjskem 14 bolnišnic z 2000 posteljami; v Palestini 2 bolnišnici z 20 posteljami. Vsega skupaj imajo torej usmiljeni bratje 106 bolnišnic z 13.492 posteljami, kjer so popolnoma zastoj z vsem preskrbljeni ubogi bolniki. Vseh usmiljenih bratov je 1489. Samo ta red, ki zbira junake krščanske ljubezni v bolnih revežev, je stokrat več storil za trpeče ljudstvo, nego vsa judovska druhal, ki ne zna družega, nego blatiti vero in cerkev in kamenje in blato metati na dobrotnike človeštva.

Narodno gospodarstvo.

(Urejuje M. Ivančič.)

Razgled po svetu. — Izjemno slabe vremenske razmere minolih tednov so malone po celi državi zelo neugodno uplivalo na stanje raznoterih poljskih pridelkov. Žitu, posebno pa ječmenu je vlažnost znižala uspev in ceno. Peronospera in druge bolezni polotile so se bolj in bolj vinske trte; v onih krajih, kjer so jo le pomanjkljivo skropili, napredujejo bolezni kaj hudo. One trte pa, katere so dvakrat in zdadno skropili, t. j. pred in po razcvitanju, obetujejo lepe pridelke. Iz tega je dovolj razvidno, kakó velevažnega pomena je dvokratno skropljenje. —

Posneto mleko. — Posneto mleko ni kaj dobro pokrmilo mlečnim kravam. Seve, da morejo krave veliko te hrane povžiti, toda to nam donaja le malo dobička. Če je že ne moremo uporabiti v kuhinji ali v sirarnici, pokrmimo jo teletom, katera nam dadó brez dvomna boljši čisti dohodek.

Poljedelecem v opomin: — 1. Sejte in sadite le to, kar se najbolj prilaga podnebju našega kraja, njivi, katero obdelujete, in njeni legi; poskusi in pridno opazovanje dajejo kmetu najboljši navod do največjega dobička. — 2. Seme morate sejati le zdravo, težko, kaljivo in dobro očiščeno, pa še tako morate večkrat preminjati. Iz slabega semena le slabo žito zraste. Proč z slabim semenom, če hočete da se zvišajo cene žitu, saj slabo žito vendarle dobro uporabite, če ga pokrmite zdrobejenega živalino.

— 3. Na eni in isti njivi ne sejte vedno ene reči: Menjajte — korenstvo z žitom, klajo in drugimi rastlinami; potem le zemlja enakomerno povžije gnoj in njivi se enostransko ne izpije rodovitnost. — 4. Na nepodelani (sveži) gnoj ne sejte in ne sadite ničesar; potem ne boste plevela imeli na njivi in gnoj se tem bolj razkroji pod zemljo, da more setvi dajati dobro pripravljeno živež. — 5. Ne skoparite s preorjevanjem in okopavanjem polja, da postane njiva po potrebi rahla in potem zemljo more prešiniti zrak, dež, gorkota in mraz; tako obdelana zemlja pospešuje rast sejanih rastlin. — 6. Ne zamudite pravega časa setve, da ne boste trpeli škode po piclih pridelkih. — 7. Ne sejte pregosto, to vam trati čas in seme. Pregosto posejane rastline nikdar ne morejo do dobrega dozoreti, ker jim pomanjkuje potrebni živež, vlaga in svetloba. — 8. Seme spravite, kakor potrebuje, v pravi primeri bolj ali manj globoko pod zemljo; ko pa je rastlina začela kaliti, oskrbuje jo marljivo po njeni potrebi; jo pospešuje njeno rast in zagotavlja njivi dober pridelek. — 9. Ne zamudite o pravem času zeti, da ne boste trpeli škode po manjšem in slabšem pridelku. — 10. To, kar ste pridelali, skrbno pospravite in hranite, da se nam pridelek ne pokvari, predno ste ga začeli upotrebovati. — 11. Uničujte škodljivce s primernimi sredstvi, da se ne množe, da vam škoda ne raste. — 12. Ne zabite, da njiva z gubi redilne snovi po vsakem pridelku in da jej morate to zgubo povrniti z gnojenjem; le potem ostane leto za letom rodovitna in vi in vaši otroci bodo veseli njenih pridelkov. —

Paradižnik. — Sadike, izgojene na gorki gredi, posadimo navadno konec maja ob kako steno ali pa jim damo kolček v podporo. Sadimo ga na široko in pazimo, da ima dovolj mokrote. Dobro je, ako ga porežemo 50–60 cm. visoko, sicer višje paradižniki le nepopolnoma dozore. Razredčena gnojnica priporoča se kot dober gnoj.

Koliko narazen naj se posade sadna drevesa? — Pri sadnih drevesih moramo vedno paziti, da jih ne posadimo pregosto, ravno tako pa tudi ne prereditko. Oboje nam more krajšati pridelke, zato je držimo se tehle izkušnje: Jablane posaditi je narazen 10–12 metrov, hruške 8–10, kostanje 12–15, orehe 12–15, češnje 8–10, češplje in slive 5–6, breskve in mandlje 5–6 metrov.

Da se kumare delj časa ohranijo. — Izbere se najlepše kumare, katere se odrežejo s peceljnom. S ščetico in čisto vodo se jih dobro, toda previdno očisti in posuši. Suhe z beljakom namazane kumare se potem obesi s pecelji po vrhici v suhi shrambi, tako da se drug družega ne dotikajo.

Plesnivo žito. — Po mokroti zaduhlemu žitu se prežene duh plesnivosti, če se tako žito zmeša z ogljinim prahom. Tako z ogljem zmešano naj ostane žito 2 do 3 tedne na ne premrzlem pa tudi ne prevročem kraju; potem se odloči oglje s čistilnim strojem. S tem ravnanjem se odpravi duh po plesnobi skoraj popolnoma.

Kumare so večkrat grenke. Skušnje kažejo, da so kumare le vsled tega grenke, ker jih sonce obseva. Kdor želi, da ne bodo grenke, naj jim skrbi za zadostno senco.

Žitnega črva ali črnega žižka odvrnemo od žita, ako tla in stene kašče ali magacina namažemo s slano vodo, kateri je primešano nekaj posušenega in razdrobljenega orehovega listja.

Duh po čebuli se odpravi z nožev, ako se drgnejo s soljo.

Kužne bolezni kuretnine. — Večji del kužnih bolezni pri kokosih in drugi perutnini delajo neke drobne, s prostim očesom nevidljive živalice, zoper katere ni bolj gotovega, pa tudi popolno nevarnega zdravila, kakor je salicilova kislina. Da se žival kužnih bolezni obvaruje, naj se vsak dan vodi, ki se perutnini piti daje, primeša nekoliko poprej v vroči vodi raztopljene salicilove kisline; če pa žival že bolna, se jej daje salicilove kisline z otrobi in s strdjo zmešane.

Pod, ki je s krvjo zamazan, očisti se z vodo, kateri smo dodali na 24 delov 1 del žveplene kisline. Izpere naj se potem s čisto vodo.

Izvoz jajec iz Rusije. — Kako neznanstvo se je dvigalo ta izvoz v Rusiji, pričujejo sledeče številke: leta 1870. izvozilo se je 11.000.000 jajec in leta 1895. pa celo 1.250.000.000. Največ se jih pošlje na Ogersko. Ogri pa jih pošiljajo kot ogerska na Nemčijo; Nemci konečno kot nemška na Anglesko.

Za kratek čas.

I.

Čitajte v pravem smeru te-le črke:

a a u g j m s o
r š z s a s n e
t l p n t a t a
o s i r u a u e
i j v c e j p g
ž d s o e s c r
i i a t j s v n
i l v n n r a e

(Poslal Kuštrin J. v Rakovcu pri Podmlecu).

II. Stolp.

a
a a a
a a a
a a a
a a a
a a a a
a b e c d
d d d d d
e e e e e e
e e e e g i i
i i i i i i i
i i i j j j j
k k k k k k k
k k k k k k l l l
l l l l m m n n n
n n n n n n n o o o
o o o o o o o o p p
p r r r r r r r s s s s
s s s s s s s s t t t t
t t u u v v v v v z ž

Bere naj se: 1. črka, 2. gora na Slovenskem, 3. vodna žival, 4. turško ime, 5. del voza, 6. žensko ime, 7. svetnik, 8. hiša, 9. mestice na Češkem, 10. slovenski ljudski pesnik, 11. slovenski pesnik, 12. uš na sadnem drevju, 13. slovensko ime, 14. ljudovlada, 15. vojak, 16. učilišče, 17. kmetovalec, 18. a.) glasovita grška žena, b.) grška boginja, 19. slovenska pesnika, 20. znanost. Srednja vrsta od zgoraj navzdol da ime slavne slovanske zbirke pesnj. (Rešilci dobé v dar po en s n o p i e „Slovanske knjižnice“, — Razpošiljanje zadnjih imenovanim rešilec je zakasnelo).

Čas do rešitve do 12. t. m.

Rešitve nalog v zadnjem „Primoru“.

I.

Odvetnik je pomagal iz zadrege takó, da je prideljal k 17 ovcom še jedno svojo, da jih je bilo 18. Potem je delil: Prvi brat je dobil polovico — 9, drugi tretjino — 6, tretji devetino — 2, skupaj 17; svojo ovco je potem zopet pridržal za se. (Poslal Ant. Nanut iz St. Andreža).

II.

Delavec je ukradel dva žlahtna kamena na levem in desnem koncu krčja, ona pri črkah d in e, a oni na vrhu pri c je postavil zdolaj pod a; tako je bilo zopet na vse označene strani po 15 kamenov, a delavcu sta ostala dva v žepu.

III.

u
h r t
o r e s t
u r e d n i k
c i n e k
k i j
k

(Poslal Iv. Špik na Ponikvah).

Rešilci: Učenec Silič Ant. v G. 1 (prvo), Kuštrin J. v Rakovcu 1, 2 (prvi dve), Petošolec Franjo Vogrič na Ponikvah 1, 2, 3 (vse tri), Kovač Viktor na Dunaju 1, 3, trgovec Močnik Jož. na Keži 1, 2, trg. Pagon Miha v Srednjivasi 2, Sorč Boleslav v Bolcu 1, 2, Klanžer Anton 2, Ivan Špik na Ponikvah 1, 2, Uršič Franc v Boenu 2, poštni sluga Franc Jeranč v Trstu 2.

Na prepozne rešilce se ne moremo ozirati. Skušamo biti sicer natančni, vendar prosimo, naj se nikdo ne huduje na nas, ako slučajno koga prezremo; pregledovanje doslih rešitev je zamudno delo.

Loterijske številke.

12. avgusta:					
Brno	8	84	18	88	85
14. avgusta:					
Trst	23	18	45	44	54
Line	65	43	35	45	12
Inomost	3	66	9	63	29
19. avgusta:					
Praga	3	16	30	71	67
Lvov	39	82	78	88	21
22. avgusta:					
Dunaj	45	17	15	10	81
Gradec	46	10	1	31	6

Tržne cene.

		za 100 kilov	
Kava:	Santos	gld. 132—	do 140—
	Sandomingo	160—	—
	Java	160—	164—
	Cejlon	185—	—
	Moka	192—	—
Sladkor		36 1/2	37—
Špeh		52—	56—
Petrolij	v sodu	18 1/2	—
	v zaboju	5.80	—
Maslo	surovo	64—	66—
	kuhano	80—	—

Moka: (Majdičeva):

št. 0 gld. 13 30,	št. 1 gld. 12 90,	št. 2 gld. 12 60,
3 „ 12 10,	4 „ 11 40,	5 „ 10 10,
št. 6 gld. 9 50,	št. 7 gld. —	—

Ogerska:

št. 0 gld. 12 50,	št. 1 gld. 12 20,	št. 2 gld. 11 80,
3 „ 11 50,	4 „ 10 80,	5 „ 10 50,
št. 6 gld. 9 90,	št. 7 gld. 8 50	—

Otrobi debele	gld. 4 60	do 4 70
drobne	4 60	—
Turšica navadna	5.50	6 40
Oves	7.—	—

Dunajska borza

18. avgusta 1896.

Skupni državni dolg v notah	101 gld. 70	kr.
Skupni državni dolg v srebru	101	70
Avstrijska zlata renta	123	30
Avstrijska krona renta 4%	101	25
Ogerska zlata renta 4%	122	30
Ogerska krona renta 4%	99	55
Avstro-ogerske bančne delnice	962	—
Kreditne delnice	368	75
London vista	119	55
Nemški drž. bankovci za 100 mark	58	62 1/2
20 mark	11	73
20 frankov	9	51
Italijanske lire	44	22 1/2
C. kr. cekini	5	64

CENIK

mlinov „Erste Ofen-Pester Dampfmühlen“.

Via Cappuccini N. 11,

(v bivši tovarni sladkorja).

Pšenični gres N. B fl. 14—	
„ „ C „ 13:50	
Pšenična moka „ 0 „ 13:50	
„ „ 1 „ 13:10	
„ „ 2 „ 12:70	
„ „ 3 „ 12:30	
„ „ 4 „ 11:80	
„ „ 5 „ 11:30	
„ „ 6 „ 10:70	
„ „ 7 „ 8:00	

Pšenične otrobi drobne a fl. 4:55 — debele a fl. 4:75, zob a fl. 7—, turšica ogerska fl. 5—, domača fl. 6—, Sol, turšična moka in drugi pridelki.

Za več ko 25 stotov (kvintalov) po sporazumljenji.

Zaloga pridelkov iz Monastera.

Riž mutico I.a a fl. 24 za 100 kg.

„ „ II.a „ „ 22 „ „

„ „ III.a „ „ 19 „ „

in ceneje vrste od drugih tovarn.

Vino za domačo rabo v sodčkih po 56 litrov: po 14, 16, 18, 20 in 24 kr. liter.

Vse brez zaveze.

Železniški urnik.

Videm-Čedad in nazaj.

Iz Vidma v Čedad.		Iz Čedada v Videm.	
Odhod:	Prihod:	Odhod:	Prihod:
6:12	6:43	7:10	7:38
9:05	9:32	9:47	10:15
11:20	11:48	12:15	12:45
15:44	16:16	16:49	17:16
20:10	20:38	20:54	21:22

Pozor stariši!

Iščem 5 dijakov iz dobrih hiš v popolno oskrbovanje, kateri dobé tudi brezplačno od mene potrebne inštrukcije v vseh predmetih. Cene zmerne, stanovanje lepo, zdravo in blizo sole.

Janko Trošt

59 v odvetniški pisarni gosp. dr. Staniča.

Odvetnik

dr. Camillo vitez Egger

je preložil z dnem 1. avgusta t. l. svojo pisarno v Baumanno-vo hišo v Gosposki ulici št. 7. prvo nadstropje. P. 57 6-3

Klepar Artur Makutz

Ozki ulici (via Stretta) št. 1 v Gorici priporoča škropilnice proti peronospori (ponovljene po Vermorelovi sestavi) iz trdega in svetlega bakra priprosto sestavljene. Zaliske (valvole) se lahko premenja. Cena je zelo nizka. Popravlja druge škropilnice. Sprejemlje naročila za druga kleparska dela. Postreže pošteno in solidno. 62, 3.

Strugarska delavnica

Andreja Reja v Podgori

priporoča se

za vsakovrstna strgarska dela, kakor: čolne, kroglice za igre, noge za mize, omare, škrinje itd. Postreže po ceni in izdeluje dobro. Priporoča se rojakom v Gorici in na deželi.

Ivan Domicelj v Korminu

na glavnem trgu v nekdanji Pallovi hiši

priporoča rojakom iz Brd svojo trgovino jedilnega blaga in domačih, zunanjih pridelkov, n. pr. sladkor, kavo, riž, olje, moko in druge reči, dalje petrolij ter raznovrstne sveče za cerkve in pogrebe. 68 3

Postrežba je vestna in poštena, cene zmerne.

Stalna razstava strojev v Gorici, na Travniku 16, zadej.

Pražko-Bubnska tovarna strojev, livarna železja in kovine Bertold Kraus, podružnica na Dunaju 3/2 Löwengasse 3, ima

v Gorici na Travniku 16, zadej

stalno razstavo plugov ter ostalih poljedelskih potrebščin, kakor vsakovrstne stiskalnice, čistilnice, stroje za rezanje krme, slame in repe, trijerje robkače.

Vinske stiskalnice in mlinci za grozdje, zaloga slovečih Garvensovih pomp in vozov kakor tudi vseh tehniških potrebščin.

Zastop v Gorici ima F. Primas.

Velika izber nepremočljivih pokrival za voze in šotorje ter dežnih plaščev, povoščenih preprog za pralne in jedilne mize, kadij za kopanje, pragove itd. v krasnem desinu. — Stroji za šivanje najboljših sestav vsake sisteme po nizkih cenah. — Surove cevi. — Cevi za pretakanje piva in vina. Kožnatih pokrival za vozove. — Najceneje v Gorici!

Brockmannov žveplenokisli kalk za odgojo mlade živali in za hrano živine vsake vrste.

Blagajne gotove proti ognju vsake velikosti.

Razstavniki prostori — v katerih se tudi prodaja — so odprti vsak dan in radi tega ne sme amuditi priliko nijeden gospodar, da bi si ne ogledal to zanimivo rastavo v Gorici na Travniku št. 16, zadej.

128, 3—3, S.

54, 3—1, P.

Ozira vreden zaslužek

posebne vrste in dolgotrajnosti ponudi se v vsakej fari razumljivim, krepostnim in spoštovanim osebam.

Pismena vprašanja pod „9132“, **Gradec**, poste restante. 32, 25—25

ANTON KOREN

trgovca s steklenim, porcelanastim in glinastim blagom

v **Gospodski ulici št. 4 v Gorici**

naznanja cenjenim svojim odjemalcem v Gorici in na deželi, da ima vsled sporazumljenja z drugimi trgovci z enakim blagom, svojo prodajalnico

ob nedeljah in praznikih zaprto.

Zahvaljuje se jim na dosednji naklonjenosti, se toplo priporoča za slučajne druge potrebe obljublja vedno pošteno in točno S. 146 2—1 postrežbo. P. 58 2—2

Za mlekarje in gospodarje!

Tvrška G. Ferd. Resberg v Gorici je spravila v trgovino novo vrsto moke za rejenje živine, katero uporabljajo že v planinskih deželah vsi živinorejci in mlekarji. Ta

S. 123 8—7

moka za pítanje

je pripoznana po c. kr. kmetijskem poskušališču v Gorici kot izborno sredstvo za rejenje in jo priporoča odjemnikom radi svoje redilne lastnosti za boljšo kakovost kravjega mleka.

Moka za pítanje se dobiva v zaznamovanih in s svincem zapečatenih žakljah od 50 kg. po 3 gld. pri tvrdki

J. Kaučič v Gorici

na Kornju ter pri tvrdki **G. Ferd. Resberg** v Gorici v stari cukrarni v kapucinski ulici. P. 53 7—3



Kathreiner's
KNEIPPOVA SLADNA KAVA

je kot
primes k bobovi kavi
edro zdrava
kavina pijača.

Dobi se povsod, pol kile
za 25 kr.

Svarilo! Zaradi ničvrednih
ponarejenih izdelkov je
treba paziti na izvirne za-
voje z imenom
Kathreiner

S. 103 10—8 **IZDELOVANJE** P. 45 12—3
strojev in priprav vseh vrst
Ivan Schindler, Dunaj-Himberg.

Priprave in stroji za poljedelstvo, vinarstvo, kavarnarje, gostilničarje, mesarje, sladčičarje, barvarje, sedlarje, tapecirarje itd., kakor tudi za domače gospodarstvo — vse po najnižjih tovarniških cenah.

Ceniki v slovenskem jeziku in z nad 300 podobami gratis in franko. Obračati se je naravnost na

Johann Schindler, Wien-Himberg.

Prodaja

STEINFELDSKO PIVO,

vino in žganje

M. Brass, v Gorici na Kornju

8 (v bivši Reichovi hiši).

Radi dobička na sadju in vinu!

STISKALNICE za sadni mošt za vino iz grozdja

z vedno delujočim dvojnatin pritiskalom in ravnalom tlačilne moči „Hercules“ z jamstvom največje vsposobljenosti za delo do 20% večja nego pri drugih stiskalnicah.

Mlini za sadje in grozdje

Robkači za grozdje. — Popolne moštarnice stoječe in vozne.

Stiskalnice za sok, mlini za pripravljane malinovca in drugih sadnih sokov.

Sušilnice za sadje in zelenjad, stroji za olupljevanje in rezanje sadja. Najnoveše samodelujoče patentovane trine in cvetlične škropilnice „Syphonia“

Izdelujejo in razpošiljajo pod jamstvom kot posebnost najnoveše, najizvrstnejše, najtrajnejše, pripoznane najboljše sestave

PH. MAYFARTH & Co.

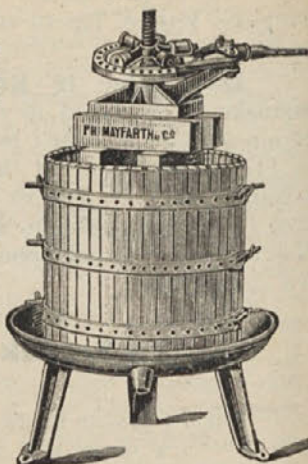
c. kr. jedino priv.

TOVARNA KMETIJSKIH STROJEV, LIVARNA IN FUŽINA NA PAR.

Dunaj, II. Taborstrasse 76.

50 10-2 Odlikovan z 390 zlatimi, srebrnimi in bronastimi svetinjami.

Obsežni popisi in mnogobrojne priznalske zastoj. — Zastopniki in prekupeci se iščejo.



Slovanski obrtniki in trgovci.

Franjo Jakil
Tovarnar kože v Rupih
zaloga v Gorici Raštel 9.

Lončar Alojz Černe
v Kobaridu izdeluje vsakovrstne lončene peči in modovnice za ognjišča po najnovejših vzorcih. Cene so nizke in dobro blago. Prevzame tudi stavbinske okrase po doposlanih načrtih.

ANTON OBIDIČ
čevljar v Semenški ulici št. 4 se priporoča Slovincem v Gorici in v okolici za blagohotna naročila.

Gostilničar Ivan Lisjak
pri „Rajhu“ št. 5. na Kornju, priporoča svojo gostilno: vino belo vipavsko in brisko, teran kraški, pivo steinfeldsko, kuhinja dobra, sobe izvrstne za prenočišče, prostorni hlevi za živino. Cene primerne.

Trgovca z vinom Anton Čoš,
v Nunki ulici, v Gorici (gostilna pri „belem zajcu“) priporoča bogato zalogo vsakovrstnega belega in črnega vina v sodčkih od 56 l. naprej, katerega ima v svoji zalogi v gledišni ulici, 20. Cene zmerne, poštena postrežba.

Fotograf A. Jerkič
na Travniku
priporoča svoj fotografski zavod zavednim Slovincem na Goriškem.

IVAN DEKLEVA
veletržec z vinom,
ima v svojih zalogah vseh vrst domačih in istrskih vin. Cene zmerne.

Pek Karol Drašček
priporoča
pekarijo v Riva Corno 4 in podružno prodajalnico kruha v Semenški ulici 2.

Svečar J. Kopač v Gorici
Solkanska ulica 9
priporoča pristne čebelno-voščene sveče kg po gld. 245. Za pristnost jamči s 1000 kron. Sveče slabših vrst po jako nizki ceni. Zaloga kadil za cerkve po gld. 120, 1 gld., ter 50 kr. kg. Razpošilja na vse kraje avstro-ogrske monarhije.

Trgovca z vinom Ant. Pečenko
Vrtna ulica št. 8.
priporoča v sodčkih od 56 litrov naprej pristna bela in črna vina iz vipavskih, furjanskih, brislih in istrskih vinogradov. — Cene zmerne, postrežba točna. Za pristnost vina jamči.

Anton Kuštrin
v Gospodski ulici št. 23
priporoča
svojo trgovino raznih jedilnih potrebščin. Postrežba točna.

Gostilničar Ivan Reja
priporoča svojo gostilno „pri golobu“ za vojašnico št. 7. Vino belo in črno prve vrste. Kuhinja dobra. Cene zmerne.

Usnjar Franc Bensa
v Ozki ulici 8
priporoča vsakovrstno usnje, podplate, kopita, orodje in druge potrebščine za čevljarje.

Anton Koren
Gospodska ulica 4
priporoča razno lončarsko, porcelansko in stekleno blago, reže in uklada šipe ter pripravlja okvirje.

Tovarna piva Fr. Waňek
na Goriškem
priporoča svojo zalogo goriškega piva.

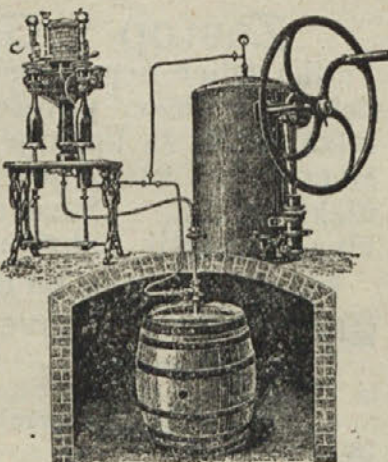
Andrej Čermelj
na Kornju
priporoča svojo zalogo razno-vrstnega jedilnega blaga. — Postrežba vestna.

Klobučar Anton Fon
v Semenški ulici
priporoča svojo bogato zalogo klobukov in kap ter gostilniško preskrbljeno z izborni vini.

Andrej Jakil
Tovarnar kože v Rupih
p. Miren.
Prodajalnica na Kornju v Gorici.

Papirnica Antona Jeretiča
v Semenški ulici in za veliko vojašnico
priporoča vse izdelke, ki spadajo v šolsko in pisarniško papir, kakor peresa, svinčnike, stroji, knjižice itd.

Saunig & Dekleva
glavna zaloga koles „Swift“ v ulici Fran Josipa št. 4. — Zaloga pušk, streljiva, šivalnih strojev itd. v nunki ulici št. 16. — Popravilnica koles in izdelovalnica žičnih blazin v nunki ulici št. 14.



JOS. VINDYŠ

tovarna strojev in livarna

Praha - Smichov, Vinohradská ulica št. 94.

priporoča

patentne stočilne stroje

brez zamaševanja in s sočasnim zamašenjem steklenic.

ZRAČNE TLAČILKE

(lastna iznajdba)

povsem nove, zboljšane sestave, kotle s pumpo, čistila za steklenice, zamašilke in kaprovalke steklenic, tlačilke, parni ventili in zaklopnice vseh vrst iz rdečega zlitka, medenine ali železa od najmanjšega do največjega obsega.

Ceniki na zahtevo brezplačno.